Pobrane z czasopisma Studia Iuridica Lublinensia **http://studiaiuridica.umcs.pl**
Data: 16/11/2026 13:06:19

Reports Studia Iuridica Lublinensia vol. XXVIII, 1, 2019
DOI: 10.17951/sil.2019.28.1.233-236

Krzysztof Niewęgłowski
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie
ORCID: 0000-0001-8845-4135
k.nieweglowski.lbn@gmail.com

Patryk Patoleta
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie
patrykpatoletaa@gmail.com
ORCID: 0000-0002-3394-9218

Sprawozdanie z Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Społeczne i etyczne dylematy prawa", Lublin, 14 grudnia 2018 r.

Report from the National Scientific Conference "Social and Ethical Dilemmas of the Law", Lublin, 14 December 2018

W dniu 14 grudnia 2018 r. na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie odbyła się Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Społeczne i etyczne dylematy prawa". Konferencja ma charakter cykliczny – pierwsza edycja odbyła się w dniu 25 listopada 2016 r., a druga – 24 listopada 2017 r. Organizatorem niezmiennie jest Koło Naukowe Socjologii Prawa UMCS w Lublinie we współpracy z pracownikami Zakładu Socjologii Prawa Wydziału Prawa i Administracji UMCS.

Debata publiczna, zarówno w skali ogólnopolskiej, jak i światowej, charakteryzuje się mnogością tematów, których specyfika nie pozwala na jednoznaczne określenie w kategoriach dobra i zła. Dotyczy to również wielu aspektów prawnych, które pośrednio lub nawet bezpośrednio dotykają społeczeństwa. Celem zorganizowanej konferencji było poddanie pod dyskusję takich aspektów normatywno-społecznych, jak m.in. kara śmierci, prawo do aborcji czy prawo do eutanazji, których poruszenie rodzi wiele dylematów natury społecznej i etycznej.

W konferencji wzięło udział 60 prelegentów reprezentujących 10 ośrodków akademickich: Uniwersytet Warszawski, Instytut Nauk Prawnych Polskiej Akade-

Pobrane z czasopisma Studia Iuridica Lublinensia **http://studiaiuridica.umcs.pl**
Data: 16/11/2026 13:06:19

mii Nauk, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Uniwersytet Rzeszowski, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, Akademię Leona Koźmińskiego, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Uczelnię Łazarskiego w Warszawie oraz Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie.

W celu jak najsprawniejszego przeprowadzenia konferencji wystąpienia prelegentów zostały zgrupowane w 11 panelach. Panel inauguracyjny został otworzony przez dr hab. Małgorzatę Stefaniuk, prof. nadzw., Kierownik Zakładu Socjologii Prawa WPiA UMCS, która po przywitaniu gości zaznaczyła, iż tematyka konferencji oraz problemy poruszane w poszczególnych wystąpieniach są niezmierne istotne w kontekście postrzegania prawa przez społeczeństwo. Moderatorem pierwszego panelu był dr Tomasz Woś, adiunkt w Zakładzie Socjologii Prawa WPiA UMCS, a rozpoczął się on od wystąpienia mgr. Wojciecha Engelkinga (UW), który opowiedział o sytuacji ekstraordynaryjnej w myśli Carla Schmitta i Leo Straussa. Następnie mgr Mateusz Rojewski (INP PAN) poruszył problematykę dochowania tajemnicy zawodowej przez radców prawnych. Mgr Justyna Świerczek (KUL) swój referat poświęciła tematyce instytucji oświadczenia *pro futuro*. W pierwszym panelu mocno zarysowana była również tematyka rodziny – mgr Janusz Kawa (URz) referował o roli asystenta rodziny w inkluzji społecznej osób starszych, a mgr Milena Katarzyna Borowik (UJ) poddała analizie współczesny model rodzicielstwa osób LGBTQ w zderzeniu z konstytucyjnym wzorcem ochrony rodziny. Na zakończenie panelu odbyła się dyskusja na tematy poruszone w wystąpieniach.

Kolejny segment konferencji został rozpoczęty od wystąpienia mgr Katarzyny Luty (ALK) na temat stosowania przymusu bezpośredniego w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej. Mgr Mateusz Hypiak (KUL) poruszył zagadnienie uniwersalności i różnorodności praw człowieka, a Adrianna Bobkiewicz (UMK) zajęła się tematyką ochrony początków życia człowieka w świetle prawa karnego. Następnie Anna Majer (UWM) podjęła rozważania wokół postaci Adolfa Eichmanna, a Krystian Majewski (UW) referował na temat obrzezania chłopców ze względów religijnych.

Następny panel rozpoczął się od wystąpień Hanny Czausz i Sławomira Wiatrzyka (UMCS), którzy poruszyli problematykę ingerencji w DNA człowieka. Tematykę referatu Nathalie Sułkowskiej (UJ) stanowił statut zwłok ludzkich, Kamil Barc (UMK) zaś zajął się zagadnieniem prawnych ograniczeń przyrodzonego prawa własności. W nawiązaniu do aktualnych wydarzeń politycznych Jakub Dorosz-Kruczyński (UW) referował na temat statusu cudzoziemców w Polsce.

Czwarty panel rozpoczął się od wystąpienia Edyty Czerwonki (UMCS), która poruszyła problematykę społecznych i prawnych aspektów robotyzacji. W trakcie trwania tego panelu prelegenci dyskutowali również o: naruszaniu dóbr osobistych w internecie (mgr Weronika Batory, PAN), aktywizmie sędziego na przykładzie stosowania przepisów kodeksu cywilnego dotyczących przedawnienia (Karol Smo-

Pobrane z czasopisma Studia Iuridica Lublinensia **http://studiaiuridica.umcs.pl**
Data: 16/11/2026 13:06:19

gorzewski, UW), cywilistycznych aspektach nieformalnego związku partnerskiego (Magdalena Ossowska, UW) oraz sprawach uprowadzeniowych (mgr Piotr Króliński, UW).

Problematyka podjęta w panelu piątym dotyczyła przede wszystkim sytuacji dzieci. Dorota Nieścior (UW) opowiadała o urodzeniu dziecka jako źródle odpowiedzialności odszkodowawczej, Natalia Gaik-Hoang (UJ) podjęła rozważania nad szeroko pojętym prawem do życia, a Agnieszka Bednarska (UMCS) przedstawiła wyniki badań na temat postrzegania obecnych regulacji dotyczących aborcji w Polsce. Następnie Mikołaj Ostoja-Ciemny (UW) skupił się na tematyce dopuszczalności tortur w świetle prawa i moralności, a mgr Katarzyna Mróz (UŁa) poruszyła popularny ostatnio w mediach temat patostreamów, zastanawiając się, czy jest to nowa forma działalności przestępczej.

Panel szósty skupił się głównie na rozważaniach z zakresu prawa karnego. Mgr Piotr Krzyżanowski (KUL) referował o ochronie tajemnicy adwokackiej w procesie karnym, a Krzysztof Worek (UW) pod rozważania poddał karę pozbawienia wolności. Dowód uzyskany za pomocą czynu zabronionego w odniesieniu do elementarnej aksjologii źródeł prawa był przedmiotem analizy przeprowadzonej przez Patrycję Niemiec (UJ). Z kolei mgr Katarzyna Osiak-Krynicka oraz mgr Piotr Wróbel (UMCS) we wspólnym referacie zajęli się problematyką ograniczeń prawa do obrony na początkowym etapie procesu karnego.

Kwestia samobójstw niewątpliwie mieści się w zakresie zainteresowań nauki socjologii prawa, co znalazło potwierdzenie w pierwszym wystąpieniu kolejnego panelu, które dotyczyło statusu samobójstwa w polskim prawie karnym, a zostało wygłoszone przez mgr Marlenę Stradomską (UMCS). Mgr Angelika Koman (UMCS) podjęła tematykę konstrukcji normatywnej zasad współżycia społecznego w stosowaniu prawa, opowiadając o sytuacjach, w których zachowanie podmiotu mieści się w granicach prawa, lecz z pewnych pozaprawnych (społecznych, etycznych, moralnych) względów nie zasługuje na ochronę prawną. Następnie mgr Konrad Węgliński (KUL) dokonał zestawienia zasady poprawnej legislacji z treścią obowiązku podatkowego, a mgr Karolina Lemierz (KUL) porównała przestępstwo zniesławienia w Kodeksie Prawa Kanonicznego oraz w prawie karnym. Panel zakończył się prelekcją w języku angielskim wygłoszoną przez mgr Lilii Hrytsai (UMCS) pt. „Amnesty International and the Death Penalty Abolition Movement".

W panelach ósmym i dziewiątym głos zabrali reprezentanci Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. Poruszono problematykę aspektów prawnych i społecznych badań prenatalnych (Joanna Dudak), klauzuli sumienia w medycynie (Paulina Matynia, Ilona Łukasik). Ponadto podjęto rozważania prawne i medyczne w świetle wyroków Trybunału Konstytucyjnego i Europejskiego Trybunału Praw Człowieka nad embrionaem *in vitro* (Ewelina Tyburska, Anna Stefaniak). Paulina Dybała omówiła zagadnienie eutanazji, a Joanna Lempert dokonała zestawienia prawa do aborcji z lekarską klauzulą sumienia. W panelu dziewiątym dwa wystąpienia były

Pobrane z czasopisma Studia Iuridica Lublinensia **http://studiaiuridica.umcs.pl**
Data: 16/11/2026 13:06:19

związane z tematyką praw zwierząt. Justyna Wychowanic odniosła się do ochrony praw zwierząt w kontekście uboju rytualnego, a Paulina Kowalska dokonała przeglądu orzecznictwa w sprawach dotyczących znęcania się nad zwierzętami.

Tak jak w przypadku panelów ósmego i dziewiątego, dwa ostatnie panele konferencji składały się w pełni z wystąpień studentów Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. Aspekty historyczne, a dokładniej wpływ myśli oświeceniowej na zniesienie tortur, były przedmiotem pracy Kamila Bradlińskiego. Krzysztof Niewęgłowski zaś, Wiceprezes Koła Naukowego Socjologii Prawa UMCS, skupił się na problematyce prawnomiędzynarodowej, referując o normach peremptoryjnych. Prelegent postawił pytanie, czy służą one ochronie wspólnego interesu społeczności międzynarodowej czy też ograniczeniu kompetencji prawotwórczych państw. Element prawnomiędzynarodowy znajdował się również w referacie Aleksandry Grzyb i Kamili Michalskiej pt. „Prawa człowieka i etyka w międzynarodowym porządku prawnym". Marek Mierzwa zajął się zagadnieniem autonomii pacjenta w przypadku diagnozowania i leczenia chorób zakaźnych. Z kolei Patryk Patoleta, Prezes Koła, omówił temat ograniczeń władzy rodzicielskiej w polskim prawie rodzinnym. Michał Wróblewski i Dagna Kozub przedstawili informacje o instytucji ubezwłasnowolnienia. Powrócono także do tematyki kary śmierci – Dawid Mąkosa skupił się na aspektach społecznych i prawnych tej instytucji. Dominika Pudło, w nawiązaniu do Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Niepełnosprawność w Polsce i na świecie – prawo i społeczeństwo", uprzednio organizowanej przez Koło Naukowe Socjologii Prawa UMCS, poruszyła problematykę społecznych i prawnych dylematów aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych. Ostatnie dwa wystąpienia dotyczyły zjawiska macierzyństwa zastępczego (Karolina Strzelecka) oraz zasady rozwiązywania wątpliwości na korzyść strony jako elementu społecznego w postępowaniu administracyjnym (Elżbieta Gabryel).

Konferencja, zgodnie z założeniami organizatorów, cechowała się różnorodnością problemów podjętych przez prelegentów. Referaty dotyczyły zarówno zagadnień budzących największe kontrowersje (takich jak kara śmierci, aborcja czy eutanazja), jak i zagadnień niszowych (jak np. robotyka). W trakcie dyskusji odbywających się w ramach zakończenia każdego panelu uczestnicy przedstawili postulaty *de lege lata* oraz *de lege ferenda*.

Trzecia edycja cyklicznych konferencji „Społeczne i etyczne dylematy prawa" niewątpliwie cieszyła się największym zainteresowaniem. Wielu jej uczestników, tak czynnych, jak i biernych, zadeklarowało chęć udziału w kolejnych spotkaniach o tej tematyce, co zdecydowanie wskazuje na potrzebę podejmowania dyskusji na społecznie trudne tematy. Powyższe, wraz z wysokim poziomem merytorycznym konferencji, pozwala uznać to wydarzenie naukowe za udane oraz pokazuje organizatorom, że formuła tych spotkań nie została jeszcze wyczerpana.